

Identifikácia problémových oblastí pri preukazovaní teoretických znalostí a praktických skúsenosti s bezpečnou manipuláciou so zbraňou pri získavaní zbrojného preukazu

Anotácia: Autorky sa v predkladanej vedeckej štúdií venujú problémovým oblastiam, na ktoré poukazuje aplikačná prax, a ktoré sa vyskytujú v rámci získavania odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie zbrojného preukazu. V rámci riešenej vedeckovýskumnej úlohy autorky štúdie predkladajú návrhy riešení prezentovaných problémov najmä v podobe novely zákona o strelných zbraniach a strelive a k nemu vykonávacej vyhlášky.

Kľúčové slová: zbrojný preukaz, skúška, správne právo, trestné právo, zákon, odborná spôsobilosť, test, respondent, zbraň, strelivo, skúška

Úvod

Skúška odbornej spôsobilosti na získanie oprávnenia na držbu zbraní je predmetom viacerých diskusií s príslušnými útvarmi Policajného zboru už niekoľko mesiacov. V rámci diskusií o spôsobe získavania odbornej spôsobilosti z požiadaviek policajnej praxe vyplynula otázka, či by bolo možné zefektívniť skúšku odbornej spôsobilosti. Vlastná skúška odbornej spôsobilosti je zameraná na viaceré oblasti, ktoré vyplývajú predovšetkým z osobitného zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zbraniach a strelive“), ako aj z ďalších súvisiacich právnych predpisov.

Autorky predkladanej štúdie sa na základe získaných informácií z prostredia aplikačnej praxe rozhodli v tejto súvislosti spracovať vedeckovýskumnú úlohu zameranú predovšetkým na problémy súvisiace s preukazovaním znalostí právnych predpisov z oblastí zbraní a streliva.

V rámci základnej fázy riešenia vedeckovýskumnej úlohy na Akadémii Policajného zboru v Bratislave¹, ktorá prebiehala od schválenia projektu do konca augusta 2023, boli stanovené za cieľ viaceré skutočnosti, medzi ktoré bol radený aj vlastný empirický výskum založený na identifikovaní nedostatkov v praktickej aplikácii získavania odbornej spôsobilosti v zmysle súčasného nastavenia, ktoré sa realizuje ústnou skúškou podľa zákona o zbraniach a strelive. Zároveň je spôsob realizácie skúšky upravený aj ďalšími internými predpismi, pričom základným dokumentom v tejto oblasti je predovšetkým vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 555/2003 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorá stanovuje základný právny rámec pre realizáciu skúšky odbornej spôsobilosti. Predmetom skúmania boli aj ďalšie súvisiace právne predpisy, ktorých znalosť je podmienkou pre úspešné absolvovanie skúšky z odbornej spôsobilosti pre vybranú skupinu zbrojného preukazu alebo zbrojnej licencie. Ide predovšetkým o tieto právne predpisy:

- Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 208/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor a náležitosti európskeho zbrojného pasu.
- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 229/2011 Z. z. o postupe pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti na držanie alebo

¹ Štúdia je spracovaná ako výstup z riešenej vedeckovýskumnej úlohy v zmysle projektu vedenom pod č. Výsk. 267 - Preukazovanie znalostí právnych predpisov z oblasti zbraní a streliva za účelom získania odbornej spôsobilosti o vydanie zbrojného preukazu.

nosenie strelných zbraní a streliva a o náležitostiach lekárskeho posudku a psychologického posudku.

- Vyhláška Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. 516/2003 Z. z. o technickom postupe pri znehodnocovaní, ničení a výrobe rezov strelnej zbrane a streliva a spôsobe ich označovania.
- Nariadenie Prezídia Policajného zboru č. 75/2014 o postupe na úseku zbraní a streliva.

Keďže v rámci realizácie výskumu bolo potrebné venovať pozornosť nielen otázkam z oblasti zbraní a streliva, ale aj otázkam súvisiacim s predmetnou oblasťou, bolo nevyhnutné stanoviť si za cieľ preskúmať možnosti súčasného znenia otázok v oblasti aj ďalších právnych predpisov, ktoré súvisia s legitímnou držbou a používaním zbrane, predovšetkým vo vzťahu k základným povinnostiam, ktoré vyplývajú z ďalších právnych predpisov.

V tomto smere boli predmetom skúmania tieto právne predpisy:

- Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 124/1992 Zb. o Vojenskej polícii v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej strážnej v znení neskorších predpisov.

Vedeckovýskumná úloha je zameraná na oblasť policajných vied, ktoré možno chápať ako vedy, ktoré sa zaoberajú zaistením bezpečnosti občana a štátu. Holomek, J. a Šimanovská, T. vo svojej publikácii delia bezpečnosť ako oblasť skúmania policajných vied na vnútornú a vonkajšiu bezpečnosť. Skúmaná problematika sa zaraďuje do zaistenia vnútornej bezpečnosti, ktorá spadá najmä do pôsobnosti polície.² Jej cieľom je zabezpečiť ochranu verejného poriadku, života, zdravia alebo majetku občanov, a to aj vo forme prevencie. Policajnému zboru táto úloha vyplýva aj zo zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, podľa ktorého Policajný zbor plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom.³ Na oblasť vydávania osvedčení podľa zákona o zbraniach a strelive možno aplikovať aj iné ustanovenia zákona o Policajnom zbore, ktoré upravujú pôsobnosť Policajného zboru pri plnení úloh štátnej správy a iných úloh, ktoré Policajnému zboru vyplývajú z ustanovení osobitných zákonov.⁴ Policajný zbor, konkrétne útvary, ktoré stanovuje interný predpis, majú pri plnení úloh štátnej správy postavenie orgánu štátnej správy. Pri plnení úloh v rámci policajnej správy je Policajný zbor subjektom policajnej správy. Podľa prof. Balgu neoddeliteľnou súčasťou ochrany osôb a majetku sú činnosti policajných a bezpečnostných orgánov, ktorými plnia úlohy na úseku ochrany verejného poriadku a bezpečnosti.⁵ Preverovanie odbornej spôsobilosti na získanie osvedčení potrebných pre legitímne vlastníctvo a legitímnu držbu strelných zbraní a streliva nepochybne patrí medzi imanentné úlohy Policajného zboru na úseku ochrany verejného poriadku a bezpečnosti v štáte. Preto skúmanie predmetných úloh a snaha zlepšovania ich výkonu je prínosná tak pre teóriu, ako aj pre prax. Vedeckovýskumná úloha sa začala realizovať na

² HOLOMEK, J. a T.ŠIMANOVSKÁ, 2002. *Úvod do metodológie praktických vied. Policajné vedy ako praktické*, s. 118-119.

³ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, §2 ods. 3.

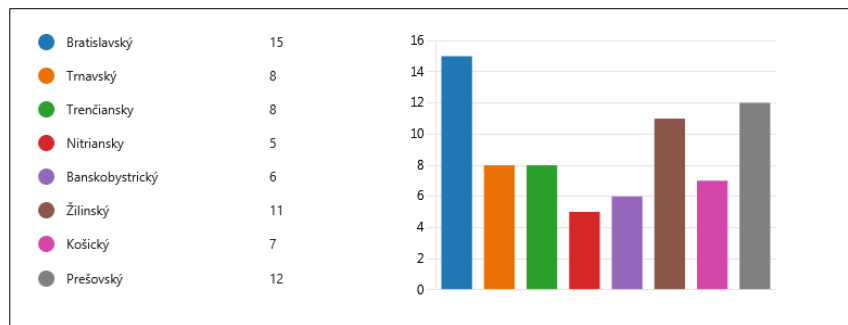
⁴ HAŠANOVÁ, J. a kol., 2023. *Policajná správa*, s.68.

⁵ BALGA, J. a kol., 2023. *Policajná správa*, s. 32.

základe požiadavky praxe, ktorá poukazuje na nedostatky, ktoré výkon predmetných činností prináša a žiada sa, aby sa tieto činnosti zefektívňovali a vylepšovali vzhľadom aj na pomerne rýchlo meniacu a vyvíjajúcu spoločenskú situáciu. Bezpečnosť verejného poriadku a osôb je potrebné neustále stavať na popredné miesta v hodnotovom rebríčku, ako aj v záujme právneho a demokratického štátu, ktorým Slovenská republika bezpochyby je.

Analýza skúšky odbornej spôsobilosti žiadateľov o vydanie osvedčenia podľa zákona o zbraniach a strelive

Na spracovanie prínosných odporúčaní pre zefektívnený výkon štátnej správy na úseku strelných zbraní a streliva bol vypracovaný a následne doručený dotazník pre vybrané subjekty, ktorým zákon zveril právomoci v predmetnej oblasti štátnej správy. Samotný dotazník, ktorý bol v rámci vlastného empirického výskumu rozposlaný prostredníctvom príslušného útvaru Prezídia Policajného zboru, pozostával z 24 otázok, ktoré smerovali k posúdeniu viacerých oblastí v rámci preukazovania odbornej spôsobilosti. Respondentmi boli policajné útvary, do pôsobnosti ktorých patrí predmetná agenda. Dotazník bol adresovaný všetkým okresným riaditeľstvám Policajného zboru oddelenie dokladov a evidencií. Celkovo sa do dotazníka zapojilo 72 respondentov v jednotlivých krajoch

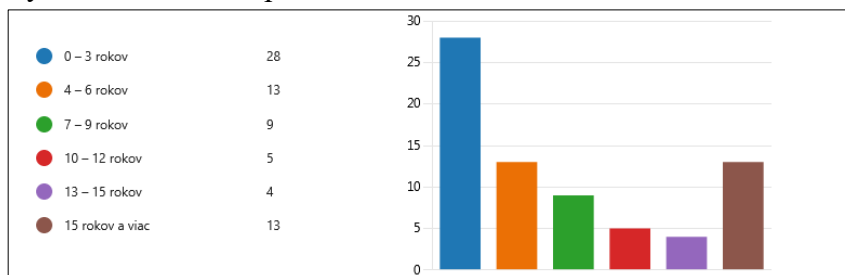

nasledovne:

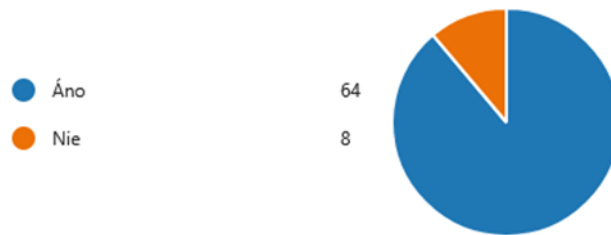
Graf č. 1 Zapojenie jednotlivých okresných riaditeľstiev do dotazníka

Z grafu teda vyplýva, že vzorka, ktorá bola zvolená na vypracovanie základných ukazovateľov, sa javí ako dostatočná, keďže prostredníctvom dotazníka sa podarilo získať údaje v rámci každého krajského riaditeľstva, v niektorých prípadoch aj od viacerých osôb z jedného pracoviska (napr. Bratislavský kraj). Najmenšie zastúpenie z hľadiska výsledkov má Nitriansky kraj, Banskobystrický a Košický kraj. Môžeme však konštatovať, že zastúpenie príslušných okresných riaditeľstiev v jednotlivých krajoch nám poskytlo dostatočnú vzorku pre realizáciu predkladaných výstupov.

Z hľadiska základných ukazovateľov jednotlivých osôb, ktoré boli zapojené do dotazníka, sme sa ďalšou otázkou snažili zistiť, ako dlho sa jednotliví pracovníci na príslušných oddeleniach dokladov venujú predmetnej oblasti, čo je prezentované v grafe č. 2 a zároveň na účely zisťovania preukazovania znalostí z oblasti skúšok odbornej spôsobilosti sme sa snažili zistiť, do akej miery sa príslušní respondenti zapájajú do predmetnej skúšky svojimi odbornými znalosťami a poznatkami.

Graf č. 2 Pôsobenie na príslušnom oddelení dokladov na úseku zbraní a streliva

Graf č. 3 Príprava skúšky odbornej spôsobilosti

V rámci samotného pôsobenia respondentov na vybraných útvaroch (graf č. 2) najväčšiu skupinu tvoria osoby, ktoré pôsobia na príslušnom oddelení kratší čas, t.j. max. 3 roky, ale zároveň druhú najväčšiu skupinu respondentov tvoria osoby s 15 a viacročnou praxou, z čoho výpovedná hodnota odpovedí vykazuje vysoký stupeň relevantnosti vo vzťahu k získaniu potrebných informácií.

Vychádzajúc aj z výsledkov dotazníka, predsedom skúšobnej komisie je riaditeľ príslušného okresného riaditeľstva, prípadne iný vedúci pracovník príslušného okresného riaditeľstva PZ, prípadne nadriadený vedúceho oddelenia alebo sa na jednotlivých pozíciách striedajú v prípade dovolenky alebo pracovnej neschopnosti. Pri plnení predmetných úloh musí policajt spĺňať požadované vlastnosti na výkon funkcie počas jeho zaradenia do funkcie.⁶ Podľa zákona o zbraniach a streľive musí skúšobná komisia pozostávať z dvoch príslušníkov Policajného zboru, prokurátora a lekára.⁷ Zároveň vzhľadom na zaťaženosť sa komisie skladajú rôznym spôsobom. Všeobecne boli odpovede komplexnejšieho charakteru aj v závislosti od riadenia jednotlivých činností na príslušných oddeleniach tak, aby bol zabezpečený chod oddelenia v skúmanej oblasti, pričom do procesu boli zapojené viaceré osoby – od referentov až po riaditeľov okresných riaditeľstiev. V niektorých prípadoch komisie konštatovali vysokú zaťaženosť jednotlivých procesov pri preukazovaní odbornej spôsobilosti prostredníctvom ústnej skúšky.

Úlohy predsedu komisie pri preukazovaní odbornej spôsobilosti nie sú striktné upravené vyhláškou č. 555/2003 Z. z. a ani Nariadením Prezídia Policajného zboru č. 75/2014. Skúšobná komisia sa menuje rozkazom riaditeľa okresného riaditeľstva spravidla na základe skúseností z predchádzajúcich období riadenia skúšok, tak aby bola zachovaná nestrannosť komisie.

Uvedené skutočnosti nám práve poukázali na to, že systém prípravy na skúšku je zabezpečený dostatočným a odborným spôsobom, pričom zloženie komisie je a pravdepodobne vždy aj bude v kompetencii jednotlivých útvarov, ktoré majú vo svojej pôsobnosti realizáciu skúšky odbornej spôsobilosti. Je nevyhnutné zdôrazniť, že zloženie komisie musí vždy naznačovať nestranný prístup a v prípade, že sa budú meniť podmienky realizácie preukazovania odbornej spôsobilosti, je vždy nevyhnutné zachovať rôznorodosť zloženia, aby bola zabezpečená nestrannosť a aby sa zabránilo ovplyvňovaniu výsledkov. Zároveň je nevyhnutné určiť kompetentnú zodpovednú osobu, ktorá bude mať na príslušnom oddelení dokladov zodpovednosť za realizáciu jednotlivých činností, čo by práve mal byť vedúci príslušného oddelenia v koordinácii s vedením okresného riaditeľstva, prípadne so svojím nadriadeným.

V rámci dotazníka bol skúmaný aj názor na rozsah skúšky, ktorý je v súčasnosti stanovený vyhláškou. Rozsah otázok je vymedzený piatimi základnými okruhmi, pričom pri ústnej skúške ide následne o kombináciu otázok z jednotlivých oblastí v rámci častí A – E. Jednotlivé časti sú teda nasledovné:

⁶ KEZMAN, K., 2022. Služobné hodnotenie ako jeden zo základných podkladov na rozhodovanie vo veciach služobného pomeru policajtov. In: *Aktuálne otázky súkromného práva*, s. 41.

⁷ Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a streľive, §21 ods.2.

- Časť A. Zákon o strelných zbraňach a strelive a vykonávacie predpisy k nemu.
- Časť B. Trestný zákon, Trestný poriadok, Priestupkové právo, Vybrané otázky správneho práva týkajúce sa oprávnení ozbrojených zborov, poriadkových útvarov, vojenskej polície vo vzťahu k právnickým osobám a fyzickým osobám, ktoré majú pri sebe, prechovávajú alebo prepravujú zbrane a strelivo.
- Časť C. Základy konštrukcie a činnosti strelných zbraní a streliva, teórie strelby, bezpečnej manipulácie so zbraňou a zásad bezpečnosti na strelnici.
- Časť D. Základy poskytovania prvej pomoci pri poraneniach spôsobených strelnými zbraňami; praktická ukážka poskytnutia prvej pomoci.
- Časť E. Ukážka praktického a bezpečného používania zbrane.

Podľa aktuálnej právnej úpravy sú do jednotlivých častí skúšky zahrnuté teoretické vedomosti z oblasti správneho práva a trestného práva, ako aj vedomosti a zručnosti, ktoré sa týkajú poskytovania prvej pomoci, či otázky zamerané na konštrukciu zbraní a ich bezpečného používania. Predmetom skúmanej vedeckovýskumnej úlohy sú výhradne otázky zamerané na znalosť právnych predpisov z oblasti správneho práva a trestného práva. Z hľadiska komplexnosti odpovedí respondentov na otázky preukazovania odbornej spôsobilosti sa dotazníkové otázky koncipovali všeobecne, aby výstupy boli komplexného charakteru s cieľom následne odporučiť riešenia pre efektívnejší priebeh preskúšania odbornej spôsobilosti žiadateľov tak z hľadiska skúšajúcich ako aj skúšaných.

Graf č. 4 Odpovede na otázku, či považujú súčasný rozsah skúšky za dostačujúci

Z výpovedí respondentov je možné konštatovať, že viacerí, t.j. v počte 55 respondentov, považujú rozsah otázok, ktoré sú nastavené vyhláškou za dostačujúci, čím je možné túto časť posudzovania rozsahu odborných znalostí považovať za vhodne nastavenú, no z hľadiska jednotlivých bodov by bola žiaduca adekvátne aktualizácia v zmysle účinných právnych predpisov. Zároveň je nevyhnutné rozsah vyhlášky nastaviť tak, aby v prípade novelizácií právnych predpisov nebolo potrebné zakaždým novelizovať aj samotnú vyhlášku.

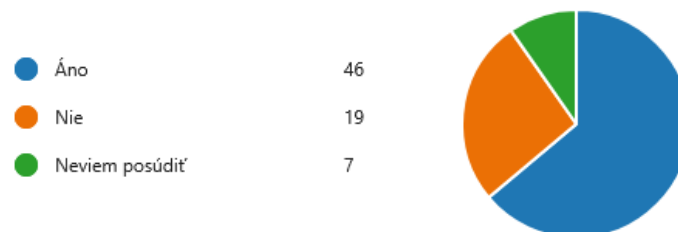
Niektorí respondenti sa vyjadrili aj kriticky k obsahu skúšky. Tieto negatíva, resp. postrehy zhrnieme do nasledujúcich bodov.

- Viacerí poukazujú na to, že absentuje praktická časť – vlastná strelba. Považujeme za žiaduce, aby podmienkou úspešného absolvovania skúšky z odbornej spôsobilosti bola aj praktická príprava, ktorú by mohla vykonávať aj súkromná osoba s príslušným povolením štátneho orgánu (certifikovaná osoba). O ukončení potrebnej praktickej prípravy by sa absolventovi vydalo príslušné potvrdenie, na základe ktorého by mohol byť pripustený k skúške z odbornej spôsobilosti podľa aktuálneho právneho predpisu.
- Obmedziť rozsah otázok. Niektoré otázky sú pre prax nepotrebné. Ide o rad teoretických otázok, ktoré po skúške žiadateľ zabudne a nevie aplikovať (napr. ochranné opatrenia, predmet Trestného poriadku, sústava súdov a pod.).
- Súčasne otázky doplniť o otázky týkajúce sa okolností vylučujúcich protiprávnosť činu, aj príklady z tejto časti, pretože tie sú potrebné pre efektívnu a bezpečnú manipuláciu so zbraňami.

- Súčasnú otázku doplniť o otázky zo zákona o priestupkoch (konkrétne §49 – priestupky proti verejnému poriadku), pretože sú potrebné pre úspešných žiadateľov do praxe.
- Súčasnú otázku upraviť a doplniť vo vzťahu k zákonu o zbraniach a strelive (konkrétne § 28 – povinnosti a § 69) s cieľom zvýšiť odborné znalosti v súvislosti s povinnosťami držiteľov osvedčení vydaných podľa zákona o zbraniach a strelive.

Z odpovedí respondentov, ktorí sa rozhodli prejavíť svoj názor na aktuálne znenie otázok, nám vyplynula potreba praktickej prípravy – streľby na strelnici, napr. aj absolvovaním určitého počtu hodín streľby a s tým súvisiacou manipuláciou so zbraňou. Z praxe vyplýva názor, že žiadatelia síce disponujú teoretickými vedomosťami, ale schopnosť bezpečnej manipulácie so zbraňou je na veľmi nízkej úrovni a členovia skúšobných komisií sú svedkami toho, že žiadateľ drží prvý raz zbraň v ruke až na skúške.

Ďalšia časť dotazníka nadväzovala na predchádzajúce hodnotenie respondentov, pričom sa však podrobnejšie zameriavala len na teoretický rozsah skúšky, kde sa respondenti vyjadrili nasledovne:

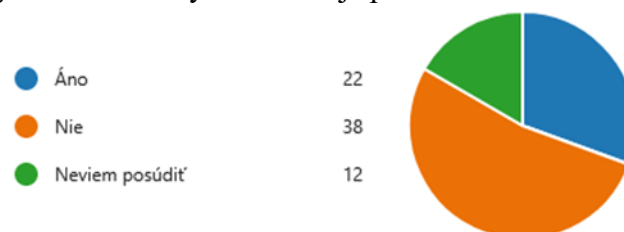

Graf č. 5 Odpovede týkajúce sa toho, či je formulácia teoretických otázok dostačujúca

Na základe dostupných odpovedí je možné vyhodnotiť, že väčšina respondentov – (v počte 46) považuje spôsob formulovania teoretických otázok za dostačujúci a 19 respondentov za nedostačujúci, pričom jednotlivé vlastné odpovede pri nedostačujúcich formuláciách sú nasledovné:

- otázky sú zbytočne dlhé, komplikované a žiadatelia sa v nich strácajú,
- niektoré otázky sú nezrozumiteľné,
- je potrebná úprava niektorých otázok, pretože počas skúšky bolo potrebné vysvetľovať zámer otázky,
- problém nie je forma, ale skôr obsah,
- absentuje publikácia s komentárom.

Ďalšia otázka sa týkala zrozumiteľnosti/náročnosti formulácie praktických príkladov, ktoré sú súčasťou vybraných častí skúšky z odbornej spôsobilosti.

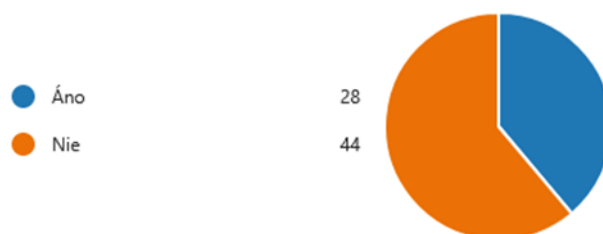
Graf č. 6 Odpovede týkajúce sa toho, či je formulácia praktických príkladov vhodná

Z odpovedí je zrejmé, že v prípade praktických príkladov je azda najvýraznejším problémom, keďže tieto považuje viac ako polovica opýtaných (38 respondentov) za problém, a 12 respondentov nevie posúdiť, no len 22 respondentov považuje spôsob, akým sú naformulované súčasné znenia otázok, za postačujúci. Všeobecne bol charakter odpovedí nespokojných respondentov zameraný na:

- skutočnosť, že otázky sú zdĺhavé a obširne, niektoré až nezrozumiteľné,
- rozsah otázok s cieľom vypustiť otázky, ktoré riešia postup prokurátora alebo policajta a otázky skôr smerovať na postup žiadateľa,
- obsah vybraných otázok s apelom rozšíriť otázky zamerané na okolnosti vylučujúce protiprávnosť, rozšíriť príklady zamerané na posúdenie základných zákonných podmienok,
- celkový rozsah praktických príkladov s cieľom rozšíriť všeobecne praktické príklady na úkor teoretických otázok,
- obsah praktických príkladov s cieľom ich zjednodušenia spôsobom ich formulácie zameranej len na jeden problém, prípadne jedno riešenie v porovnaní so súčasným stavom, kedy prípad pripúšťa viac variant riešení,
- obsah praktických otázok týkajúcich sa vybraných povinností držiteľa príslušných oprávnení v súvislosti s praktickým uplatňovaním (napríklad ako postupovať v prípade potreby opraviť zbraň, v prípade zmeny pobytu držiteľa oprávnenia, povoľovanie poľovačiek v zahraničí, zmeny vlastníctva zbraní a pod.).

Z jednotlivých odpovedí respondentov je zrejmé, že si uvedomujú charakter praktických príkladov, ktoré sú súčasťou skúšky z odbornej spôsobilosti. Respondenti by uvítali viaceré zmeny v obsahovej náplni otázok. Otázky by formulovali tak, aby žiadateľ získal vedomosti potrebné na bezpečnú manipuláciu so zbraňou, ako aj vedomosti o správnom a právne súladnom postupe pri zmenách alebo v situáciách týkajúcich sa predmetnej oblasti. Obsah praktických príkladov je preto nevyhnutné sformulovať zrozumiteľne pre širšie spektrum žiadateľov, pretože žiadateľom je široký diapazón osôb s rôznymi stupňami a oblasťami vzdelania. V časti jednotlivých skupín otázok je určite potrebné zamerať pozornosť na riešenie praktických situácií, ale je potrebné zachovať aj nevyhnutnosť poznania postupov policajta alebo prokurátora s cieľom predchádzať a minimalizovať ohrozenie alebo poškodzovanie práv a slobôd osoby v súvislosti s manipuláciou legálne držanej zbrane. Úmyslom je takýmto spôsobom zvyšovať právne povedomie žiadateľov, aby poznali legitímne postupy orgánov verejnej moci v prípadoch, ak dôjde k porušovaniu právnych predpisov nie len držiteľmi osvedčení podľa zákona o zbraniach a streľive ale aj pre prípad, že oni budú v pozícii osoby, ktorej práva a právom chránené záujmy budú chránené pred nesprávnou, prípadne protizákonnou činnosťou vybraných osôb.

Ďalšia časť dotazníkového prieskumu bola následne zameraná na ďalšiu problémovú oblasť, a to vo vzťahu k viacerým organizačným skutočnostiam, ako sú skladanie komisie, dodržiavanie termínov, príprava materiálov a pod., pričom odpovede boli rôzne, hoci väčšina (44 respondentov) sa vyjadrila, že skôr neeviduje problémy, čo je prezentované v nasledovnom grafe:

Graf č. 7 Problémové oblasti organizačného charakteru

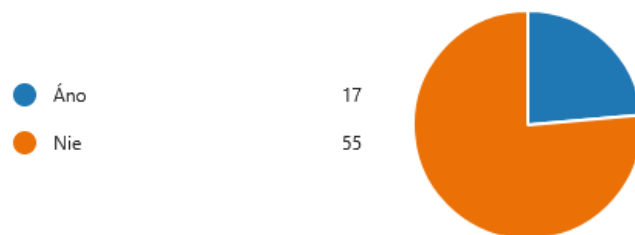
Na základe jednotlivých odpovedí na ďalšiu otázku z dotazníka v rámci voľného textu niektorí respondenti vyjadrili aj svoje názory na problémové oblasti, ktoré súviseli predovšetkým s týmito skutočnosťami:

- skladba otázok,

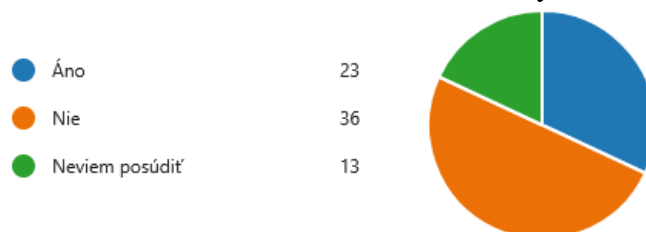
- problém so zabezpečením účasti lekára na skúške,
- dodržiavanie lehôt – v prípade, že žiadateľ nevyhovel na prvej skúške a požiada o opakovanú skúšku, nie vždy sa dá dodržať lehota 60 dní⁸ a takisto v prípadoch ospravedlnenia z neúčasti na skúške a požiadania o náhradný termín,
- problém zabezpečiť predsedu komisie, nedá sa v súčasnosti vyhodnotiť situácia v rámci prokuratúry z dôvodu reorganizácie súdnej mapy,
- študijné materiály – mali by byť jednotné a prístupné,
- predĺženie lehoty na vykonanie skúšky z odbornej spôsobilosti zo 60 dní na 90 dní,
- formulácia otázok nie je vždy jednoznačná, resp. odpovedajú áno/nie.

Na základe uvedených skutočností sa ako najviac problematická javí práve účasť lekára. Ďalšie skutočnosti, ktoré súvisia so zabezpečením organizácie, súvisia aj so skladbou otázok, pričom niektoré problémy sa uvádzajú aj v predchádzajúcich častiach dotazníka, no pri tejto otázke sa často opakovala požiadavka aktualizácie prístupného materiálu na prípravu na skúšku. Neaktuálne znenie odpovedí spôsobuje problémy, nakoľko uchádzači o vykonanie skúšky sa učia z dostupných, ale už nie vhodných materiálov. Niektoré problémové oblasti súviseli aj s účasťou prokurátora na skúške z dôvodu pracovnej vyťaženia. Ďalším problémom je absencia právnej úpravy obmedzenia prípustného počtu ospravedlnení účasti na opakovanej skúške.

V ďalšej otázke sa dotazník zameriaval na konkrétne nedostatky, na ktoré sa sťažovali žiadatelia vo vzťahu k príprave na skúšku so zameraním na vhodné študijné materiály, ktoré by mali príslušnú váhu pri zvládaní niektorých problémov zákona či iných situácií. Rovnako nás zaujímalo, či sa žiadatelia pripravujú zo zákona alebo sa pripravujú z určitých dostupných materiálov, ktoré sú na voľnom trhu.

Graf č. 8 Sťažnosti žiadateľov smerom k nedostatku kvalitných študijných materiálov

Graf č. 9 Uprednostňovanie zákonov pred inými študijnými materiálmi

Z odpovedí je zrejmé, že až 36 respondentov neuvádza žiadne výhrady k nedostatku literatúry, ktorá by sa zameriavala na prípravu na skúšku z odbornej spôsobilosti. Z otázky číslo 15 sa však nedá korektne vyjadriť, či žiadatelia radšej študujú z dostupných pripravených materiálov alebo z právnych predpisov. Pravdepodobne to vždy závisí od

⁸ Skúška sa musí vykonať do 60 dní od podania žiadosti o vydanie zbrojného preukazu (vyhláška č. 555/2003 Z. z. §3 ods. 1). Ak žiadateľ na skúške odbornej spôsobilosti neuspel, policajný útvar konanie o vydanie zbrojného preukazu preruší, žiadateľ sa môže písomne prihlásiť na opakovanú skúšku. Policajný útvar v konaní o vydanie zbrojného preukazu pokračuje prijatím žiadosti o vydanie opakovanej skúšky (§21 ods.8 zákona o strelných zbraniach a strelive).

možností žiadateľa a od jeho schopnosti v niektorých prípadoch sa vysporiadať s odbornými študijnými materiálmi a odborným textom, ako je to prezentované v príslušných právnych normách.

Na základe vlastného prieskumu trhu v oblasti prípravy na skúšku z odbornej spôsobilosti sme sa zamerali na publikácie, ktoré sú najpoužívanejším zdrojovým dokumentom pre prípravu žiadateľov. Ide predovšetkým o tieto publikácie:

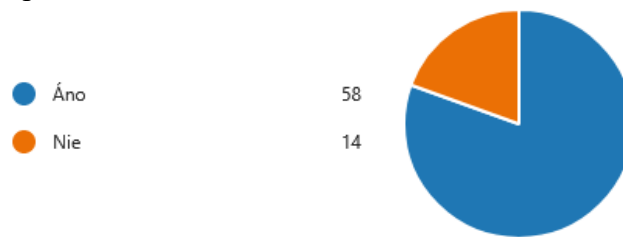
- MAJOROŠ, Jozef a Renáta MAJOROŠOVÁ, 2022. *Zbrojný preukaz – Odborná spôsobilosť*. Bratislava: EPOS, 2022. - 528 s. ISBN 978-80-562-0343-9.
- MAJOROŠ, Jozef a Renáta MAJOROŠOVÁ, 2018. *Zbrojný preukaz: Príprava na skúšku*. 6. preprac. vyd. Bratislava: Ing. Miroslav Mračko, EPOS, 2018. - 495 s. ISBN 978-80-562-0231-9.
- MAJOROŠ, Jozef a Renáta MAJOROŠOVÁ, 2014. *Odborná spôsobilosť pre zbrojný preukaz*. 4. preprac. vyd. - Bratislava: Ing. Miroslav Mračko, EPOS, 2014. 382 s. ISBN 978-80-562-0046-9.
- MAJOROŠ, Jozef, 2010. *Skúška odbornej spôsobilosti žiadateľa o vydanie zbrojného preukazu*. 3. preprac. vyd. - Bratislava: Ing. Miroslav Mračko, EPOS, 2010. ISBN 978-80-8057-886-2.

Sú to publikácie, ktoré pripravuje rovnaký kolektív v zmysle príslušných novelizácií, pričom najnovšia je z roku 2022 a súčasťou samotnej publikácie je časť, ktorá sa venuje príslušnej právnej úprave z danej oblasti – zákonu č. 190/2003 Z. z. v zmysle príslušných novelizácií a vykonávacím vyhláškam, ktoré oblasť upravujú. Súčasťou publikácie je aj súbor otázok, ktoré sú zverejnené na stránke Ministerstva vnútra SR spolu so stručnými odpoveďami, pričom práve otázky, ktoré predstavujú praktický rozmer, sú stručne vysvetlené a opísané. Následne sa pri odpovediach stáva, ako to vyplynulo aj z odpovedí v rámci dotazníka, že uchádzači sa niekedy doslovne naučia odpovede z publikácie, ale ak sa im otázka položí inak, už nevedia odpovedať. Aj niektoré praktické príklady vyžadujú viaceré možnosti riešení, o čom je možné diskutovať len priamo na skúške s členmi komisie. Tieto skutočnosti však nie sú obsiahnuté v študijných materiáloch, a preto spôsobujú pri skúškach problémy. Pri odpovediach v rámci dotazníka pri voľnom texte mali respondenti možnosť sa vyjadriť k dopytu po študijných materiáloch zo strany žiadateľov, prípadne k iným skúsenostiam, ktoré sa týkajú prípravy. Ich odpovede boli rôzneho charakteru a je možné stručne ich zhrnúť nasledovne:

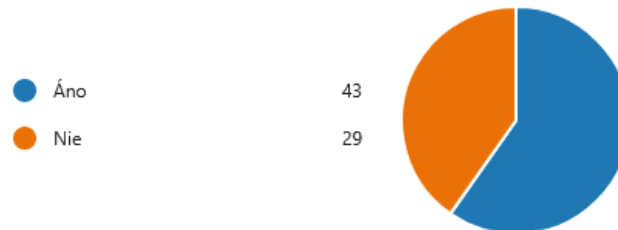
- žiadatelia sa pripravujú predovšetkým z dostupných materiálov – Majoroš, J. a Majorošová, R., pričom v niektorých prípadoch je im táto literatúra aj odporučená,
- existencia mobilnej aplikácie,
- dopyt po publikácii v maďarskom jazyku – predovšetkým v južných okresoch,
- absencia školení, prípadne prednášok,
- informácie od známych na úkor relevantných informačných zdrojov,
- absencia literatúry k bezpečnej manipulácii so zbraňou – časť C.

Prostredníctvom informácií z dotazníka sme zistili, že žiadatelia sa pripravujú z publikácií, ktoré sú voľne dostupné na trhu, pričom v niektorých prípadoch poukázali na existenciu mobilnej aplikácie, ktorá v platenej verzii umožňuje nahliadnuť do príslušných otázok a odpovedí v zmysle už spomínanej publikácie. Na trhu sú dostupné aj súkromné platené kurzy na prípravu na skúšku z odbornej spôsobilosti. V tejto súvislosti by možno bolo práve vhodné, ak by sa uvažovalo o českom modeli, aby práve tieto organizácie boli schopné legitímne zabezpečiť certifikovaný kurz bezpečnej manipulácie so zbraňou, ktorý by mohol nahradiť časť skúšky, ktorá je zameraná na praktický aspekt.

Ďalšie dotazníkové otázky boli zamerané na samotný priebeh skúšky vo vzťahu k času od podania žiadosti, prípadne iné súvisiace skutočnosti.

Graf č. 10 Odpovede na otázky k časovému úseku 60 dní

Graf č. 11 Otázka týkajúca sa možnosti realizácie skúšky písomnou formou, prípadne elektronicky

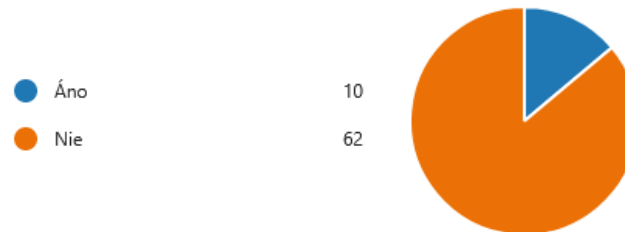
Z odpovedí respondentov (graf č. 10) vyplynulo, že časový úsek 60 dní na realizáciu skúšky väčšina (58 respondentov) sa považuje za dostačujúci, hoci z následného voľného textu vyplynulo, že by si vedeli predstaviť predĺženie lehoty až na 90 dní, v odôvodnených prípadoch až na 180 dní od podania žiadosti. V súčasnosti nie je v zákone uvedená výnimka alebo predĺženie lehoty a skúška sa musí vykonať do 60 dní od podania žiadosti o vydanie zbrojného preukazu. Žiadateľ môže písomne požiadať o zmenu termínu vykonania skúšky z dôležitých osobných prekážok, o čom rozhodne predseda skúšobnej komisie. Predseda komisie môže žiadosť zamietnuť alebo určiť náhradný termín skúšky. Aj v tomto prípade však musí byť splnená lehota 60 dní od podania žiadosti. Zákon ani vykonávacia vyhláška neupravujú podmienky, ani dôvody predĺženia uvedenej lehoty. Žiadatelia sa totiž často ospravedľujú z termínu skúšky a žiadajú o náhradný termín najmä z pracovných alebo zdravotných dôvodov a tiež sa to môže stať aj z dôvodu prekážok na strane príslušného odboru. Na základe tvrdení sa v niektorých prípadoch uvedený časový úsek javí ako nedostatočný z dôvodu skompletizovania previerok (bezúhonnosť, spoľahlivosť). Previerky zvyčajne trvajú od troch do šiestich týždňov, pričom termín sa musí oznámiť najneskôr 14 dní pred konaním skúšky.

Ak by sa teda 60-dňová lehota na vykonanie skúšky z odbornej spôsobilosti predĺžila, v prípade menšieho počtu žiadostí by teda bolo možné realizovať skúšky napr. len 1x za štvrtrok. Na účel transparentnosti a efektívnosti výkonu štátnej správy v prospech žiadateľa by v rámci budúcich zmien bolo vhodné umožniť žiadateľovi požiadať o zrýchlené konanie podobným spôsobom, ako je to pri iných dokladoch s tým, že na zrýchlené konanie by nebol právny nárok.

V tomto smere je teda nevyhnutné v rámci legislatívnych možností a úprav, ktoré by sa realizovali v prípade vytvorenia nového typu testovacích otázok, aby sa príslušná legislatíva upravila aj v tejto časti. Základná 60-dňová lehota by zostala zachovaná s možnosťou jej predĺženia o 30 dní na základe odôvodnenej žiadosti účastníka konania alebo z podnetu policajného útvaru. Na predĺženie lehoty by účastník konania nemal právny nárok a záviselo by od správnej úvahy správneho orgánu, či predĺženie lehoty povolí, alebo žiadosť zamietne. V prípade účinnosti novej právnej úpravy, podľa ktorej sa bude skúška z odbornej spôsobilosti realizovať testovou formou, bolo by vhodné ustanoviť jednu stálu komisiu

(s náhradníkmi) na preskúmanie žiadostí, ktorá by žiadosti a všetky podklady pre vydanie osvedčenia len vyhodnocovala. Písomné preskúšanie by sa vykonávalo v pravidelných intervaloch, napríklad 1x za mesiac. Predkladaný návrh vyplýva z výsledkov rozposlaného dotazníku (bližšie graf č. 11, podľa ktorého sa 43 respondentov vyjadrilo súhlasne).

Ďalšia otázka bola zameraná na riziká vonkajších vplyvov na priebeh a úspešné absolvovanie skúšky z odbornej spôsobilosti. Výsledky sú prezentované v nasledujúcom grafe.

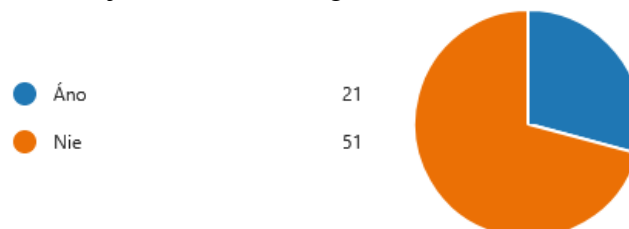
Graf č. 12 Odpovede na otázku - stretli ste sa s možným ovplyvňovaním výsledkov skúšky?

Z vyhodnotenia predkladaných odpovedí vyplýva, že 62 respondentov nemá skúsenosti s vonkajšími vplyvmi na priebeh alebo výsledok skúšky z odbornej spôsobilosti a 10 respondentov uvádza, že sa stretli napríklad s takýmito pokusmi ovplyvniť priebeh skúšky:

- vo forme snahy ovplyvniť komisiu rôznymi výhovorkami napr. na trénu, čo však spravidla skúšajúci dokáže vyhodnotiť, resp. tvrdenia, že ide o človeka z dediny, ktorý je obyčajným človekom a jeho schopnosti vyjadrovať sa sú na nižšej úrovni najmä z tohto dôvodu,
- žiadateľ poukáže na to, že sa pozná s členom komisie,
- žiadateľ neovláda dobre slovenský jazyk, pričom mu následne je odporučené, aby sa ho doučil a potom absolvoval skúšku, pretože častým dôvodom neúspešného absolvovania skúšky je práve jazyková bariéra.

V rámci odpovedí respondenti nekonštatovali, že by sa stretli vyslovene s protiprávnym konaním korupčného charakteru.

Ďalšou otázkou sa u respondentov zisťovala skutočnosť, či považujú spôsob overovania praktických zručností žiadateľov za dostačujúci. Až 70 % respondentov sa vyjadrilo, že aktuálny spôsob overovania praktických zručností žiadateľov nepovažujú za dostačujúci, čo je znázornené aj v nasledovnom grafe.

Graf č. 13 Otázka na celkové zhodnotenie praktických zručností.

V rámci voľného textu sa následne mohli vyjadriť k možnostiam, aký by mohol byť efektívnejší systém s cieľom preveriť praktické zručnosti žiadateľa, pričom už aj z predchádzajúcich odpovedí je zrejmé, že za najväčší problém považujú nedostatky v preverovaní praktických zručností.

Práve z dôvodu, že ide o respondentov, ktorí sa prakticky zúčastňujú na realizácii skúšky alebo zabezpečujú činnosti, ktoré sú s ňou spojené, považujeme za nevyhnutné riešiť

túto otázku. Ďalší respondenti navrhujú ako jednu z podmienok úspešného vykonania skúšky z odbornej spôsobilosti aj absolvovanie praktického kurzu manipulácie so zbraňou, o absolvovaní ktorého by žiadateľ predložil príslušný doklad vyhotovený subjektom s právomocou udelenou štátnym orgánom na základe právnej normy. Za veľký nedostatok členovia skúšobných komisií vidia najmä skutočnosť, že žiadateľ o vydanie zbrojného preukazu po prvýkrát drží zbraň až na skúške z odbornej spôsobilosti, teda absentuje bezpečná manipulácia so zbraňou (podľa tvrdení respondentov niektorí žiadatelia doslova nevedia ani „obtiahnúť“ alebo správne uchopiť zbraň). Medzi ďalšími odporúčaniami respondentov boli návrhy, aby vybrané otázky praktického charakteru boli zamerané na praktickú manipuláciu (napr. čistenie zbrane, bezpečné vybitie zbrane, základná manipulácia – nabitie, vybitie, prebitie, vloženie zbrane do puzdra a jej vybratie a pod.). Časť respondentov odporúčala, aby praktický kurz manipulácie so zbraňou absolvovali žiadatelia ešte pred samotnou teoretickou skúškou. V jednom prípade bol aj návrh na realizáciu kurzu bezpečnej manipulácie so zbraňou počas 60 dní, ktoré má žiadateľ na prípravu, čo je možné prehodnotiť, ak by sa systém preukazovania znalostí overil ako vhodný a postupne by existoval dostatočný počet certifikovaných kurzov. Všeobecne sa však vo viacerých prípadoch vyskytli návrhy na to, aby sa po absolvovaní teoretickej časti realizovala aj praktická časť, ktorou by sa zhodnotila manipulácia so zbraňou na základe predtým získaného osvedčenia z kurzu. Tento spôsob realizácie skúšky by však znamenal aj vyššiu záťaž pre jednotlivé oddelenia zbraní a evidencií, čomu sa plánovanou zmenou chcú práve vyhnúť.

Posledná otázka v rámci dotazníka sa zameriavala na záverečné doplnenie vyjadrení, názorov a predstáv respondentov na relevantné súvislosti, ktoré ešte neboli zodpovedané a ktoré prispievajú k transparentnosti a efektívnosti preverovania odbornej spôsobilosti. Cieľom bolo získať ich názory na zefektívnenie súčasného priebehu overovania odbornej spôsobilosti žiadateľov o vydanie príslušných osvedčení. Ide o otázku, ktorá sa týkala celkového zlepšenia situácie v oblasti preverovania teoretických vedomostí a praktických zručností žiadateľov, ale vo viacerých prípadoch sa odpovede prekrývali s predchádzajúcou otázkou, ktorá bola zameraná na zhodnotenie preukazovania praktických zručností žiadateľov.

Je teda zrejmé, že v niektorých prípadoch sú problémové oblasti nielen v teoretických vedomostiach, ktoré by žiadatelia mali poznať, ale predovšetkým v praktických zručnostiach. Tieto by sa do budúcnosti mohli odstrániť formou absolvovania kurzu bezpečnej manipulácie so zbraňou. Certifikovaný kurz by sa mohol realizovať dvoma spôsobmi. Väčšina respondentov sa prikláňala k absolvovaniu kurzu cez externú organizáciu s využitím vyškoleného odborného inštruktora, ktorý by napr. mohol byť aj z prostredia Policajného zboru. Ten by následne preveroval spôsobilosť uchádzača bezpečne manipulovať so zbraňou, čím by sa nahradilo už takéto preverovanie pred komisiou. Ďalšia skupina respondentov vyjadrila názor, že skúška bezpečnej manipulácie so zbraňou po obligatórnom absolvovaní certifikovaného kurzu by mala byť vykonaná ešte aj pred skúšobnou komisiou. Prikláňame sa k prvému názoru, podľa ktorého by certifikovaný kurz úplne nahradil praktickú časť skúšky. V takom prípade by zákon musel upravovať právomoc subjektu udeliť potvrdenie (certifikát) o úspešnom absolvovaní kurzu, ktorý by bol podkladom pre vydanie osvedčenia podľa zákona o zbraniach a strelive. Obsah a rozsah certifikovaného kurzu by sa musel upraviť vo vykonávacej vyhláške. Absolvovanie takéhoto kurzu musí mať stanovené striktné pravidlá. Zúžil by sa tým rozsah povinností policajného útvaru, pretože by nebolo potrebné zvolávať komisiu. Stačila by už len komisia vymenovaná príslušným rozkazom riaditeľa okresného riaditeľstva na vyhodnotenie písomnej skúšky z odbornej spôsobilosti. Zároveň je však nevyhnutné v tomto smere upraviť vyhlášku, ako aj zákon tak, aby táto forma mala právny podklad – čo platí pre zloženie a činnosť komisie, ako aj pre realizáciu kurzu bezpečnej manipulácie so zbraňou. Je možné, že kým nebudú príslušným spôsobom zabezpečené certifikované spoločnosti, je vhodné cieľe tohto kurzu zabezpečiť prostredníctvom príslušných

útvarov Policajného zboru. V blízkom období je potrebné vykonať podrobnú analýzu, či sú príslušné útvary vôbec schopné, najmä z personálneho hľadiska, relevantne zabezpečiť tieto činnosti.

Medzi ďalšie návrhy na zefektívnenie preverovania odbornej spôsobilosti boli uvedené napr. nasledovné skutočnosti:

- Zamerať sa na doplnkovú skúšku pri poľovníctve a jej (podľa názoru jedného respondenta) neprimerané výhody pre absolventov, a to napr. vydanie nového zbrojného preukazu, ktorý už dávno stratil platnosť bez absolvovania novej doplnkovej skúšky alebo skúšky odbornej spôsobilosti. Respondent vyjadril nesúhlas s doživotnou platnosťou doplnkovej skúšky z poľovníctva.
- Prehodnotiť podmienky bezúhonnosti žiadateľov o vydanie zbrojného preukazu. Často sú žiadateľmi o vydanie zbrojného preukazu „recidivistí“, ktorí v zmysle zákona o zbraniach a strelive spĺňajú podmienku bezúhonnosti. V registri trestov síce majú zaznačených niekoľko trestných činov, ale ide o trestné činy majetkového charakteru, a preto sa v zmysle zákona o zbraniach a strelive musia považovať za bezúhonných. Je absurdné, aby občan, ktorý v minulosti opakovane páchal akúkoľvek trestnú činnosť bol považovaný za bezúhonného a mal právo držať zbraň. V zmysle zákona sa za bezúhonnú osobu na účely získania zbrojného preukazu nepovažuje osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená len za taxatívne uvedené trestné činy. Pri ostatných trestných činoch sa považuje za bezúhonnú.
- Na účely skúšky zvýšiť právomoc pri ukladaní otázok – možnosť doplnenia aj mimo vyžrebovaných otázok na overenie skutočne potrebných znalostí (napr. §24 - §26 Trestného zákona).
- Navýšiť počet praktických otázok.
- Realizovať skúšky odbornej spôsobilosti listinnou alebo elektronickou testovou formou, použiť podobný spôsob, ako je to v prípade získavania vodičského oprávnenia (uvedená odpoveď sa zobrazovala asi najčastejšie, čo vyplynulo aj z predchádzajúcich odpovedí na položené otázky) a kurz praktickej streľby by sa posudzoval osobitne.
- Zaviesť povinnosť absolvovať určitý počet hodín pre bezpečnú manipuláciu so zbraňou ako určitú prípravu a následne v rámci tejto prípravy zabezpečiť aj získanie príslušného certifikátu ako dokladu o absolvovaní.
- Na predchádzajúci bod nadväzuje jedna z ďalších možností riešenia praktickej prípravy a to tak, že praktická časť skúšky by mala pozostávať buď zo striktno stanoveného počtu hodín praktickej prípravy napr. na strelnici, alebo praktickú časť skúšky realizovať priamo na strelnici pre overenie schopnosti žiadateľa bezpečne manipulovať so zbraňou.
- Zaviesť povinnosť predložiť doklad o psychickej a zdravotnej spôsobilosti k žiadosti, aby posudzovatelia mali možnosť nariadiť žiadateľovi, aby sa podrobil novému preskúmaniu spôsobilosti z dôvodu jeho kriminálnej minulosti (týkalo by sa to prípadov trestných činov, ktoré nie sú v zozname trestných činov, ktoré zabezpečujú bezúhonnosť).
- Zamerať otázky na nákup a používanie zbraní tak, aby každý žiadateľ vedel kedy a ako môže so zbraňou manipulovať a zároveň aby vedel jasne definovať, o aký úkon žiada.
- Otázky zamerať viac na povinnosti držiteľa zbrojného preukazu a kategorizáciu zbraní a s tým súvisiace povinnosti. Hlavne sprísniť praktické skúšanie!

- Zmeniť vykonávanie skúšky z ústnej formy na písomnú testovú formu buď v listinnej, alebo elektronickej podobe.
- Povinnosť žiadateľa absolvovať odborný kurz manipulácie so zbraňou a až po predložení certifikátu o jeho absolvovaní by sa mohol žiadateľ zúčastniť skúšky.
- Testová forma preverovania odbornej spôsobilosti by mala zabezpečiť vyššiu objektivitu pri hodnotení. V prípade elektronického preverovania by úspešnosť vyhodnotil systém. Inšpiráciou môže byť súčasný spôsob preskúšavania žiadateľov o vodičské oprávnenie.
- Problémový je okruh otázok A a C. Otázky skupiny B sú žiadatelia naučení, nakoľko na nich získavajú najviac bodov, ale otázky z časti A a C sú naučení minimálne a vedia, že im to stačí.

Záver

Z hľadiska počtu odpovedí považujeme výpovednú hodnotu dotazníka za postačujúcu na účel splnenia cieľov stanovených vedeckovýskumnou úlohou. Respondenti sú zamestnancami útvarov Policajného zboru, v ktorých pôsobnosti je realizácia skúšky z odbornej spôsobilosti. Preto získané informácie považujeme za relevantné, s vysokou výpovednou hodnotou. Je možné konštatovať, že vo viacerých častiach skúšky evidujeme problémové oblasti, ktoré je možné zhrnúť takto:

- Prvou problémovou oblasťou, ktorú sme identifikovali, bola **samotná skúška** a jej priebeh. Z odpovedí je zrejme, že s niektorými problémami sa príslušné útvary vedú vysporiadať sami, ale zároveň všeobecne poukazujú na problémy pri kreovaní komisie, kde je potrebné zachovať nestranný prístup a zároveň zabezpečiť, aby všetky osoby, ktoré sú potrebné pri skúške, boli k dispozícii. Niekedy je totiž náročné stanoviť termín vyhovujúci všetkým členom komisie. Najväčšie problémy vznikajú predovšetkým so zabezpečením lekára či zosúladením pracovných povinností prokurátora. V prípade, ak by nastala zmena spôsobu realizácie skúšky, je možné konštatovať, že už prítomnosť všetkých osôb tak, ako je to v súčasnosti, nebude potrebná a bude stačiť, ak sa určí konkrétna zodpovedná osoba – napr. riaditeľ okresného riaditeľstva, ktorého kompetenciou bude určiť zloženie skúšobnej komisie, ale už len zo zamestnancov svojho útvaru. Riaditeľ bude viazaný **skúšobným poriadkom komisie**, ktorý bude prijatý vyhláškou. V rámci skúšobného poriadku bude nevyhnutné zabezpečiť aj alternatívy pre prípad neúčasti na teste, prípadne stanovenie inej lehoty ako 60 dní od podania žiadosti. Tiež by bolo vhodné uvažovať, či je možné v rámci súčinnosti zabezpečiť prítomnosť inštruktora na skúške, prípadne jeho účasť na realizácii kurzu, či preskúšania v rámci certifikovaného kurzu.
- **Charakter otázok** – súčasný systém nastavených otázok pozostáva z troch oblastí – teoretická skúška z právnych predpisov – zákon o zbraniach a strelive (časť A), Trestný zákon, Trestný poriadok a priestupkové právo (časť B), teoretická skúška, ktorá sa týka konštrukcie zbraní a streliva, teórie strelby a bezpečnej manipulácie so zbraňou (časť C) a praktická časť (časť E) – ukážky praktického a bezpečného používania zbrane, časť D je tvorená základmi poskytovania prvej pomoci. Z odpovedí respondentov vyplynulo, v ktorých častiach otázok je zrejme, že existujú nedostatky, pričom však nešlo o nedostatky obsahového charakteru, ale skôr toho, akým spôsobom sa žiadatelia pripravujú, čo súvisí aj s príslušnou dostupnou literatúrou, ako aj mobilnou aplikáciou, ktorá bola v tomto smere vytvorená na základe dostupnej literatúry. Vyskytlo sa obdobie, keď literatúra nebola aktualizovaná a žiadatelia sa učili nesprávne odpovede. Žiadatelia odpovedali len to, čo sa naučili, ale neboli schopní rozumieť súvislostiam. Respondenti poukazujú na neefektívnosť

skúšania v tom zmysle, že za súčasne platných podmienok nemôžu klásť doplňujúce otázky, pretože musia rešpektovať rozsah otázky tak, ako je definovaný v súčasnosti. Pri teoretických otázkach boli požiadavky na zlepšenie formulácie otázok, prípadne zameranie otázok na vybrané okruhy, napríklad:

- **Oblasť správneho práva:**

- § 49 zákon o priestupkoch – zamerať sa na občianske spolunažívanie,

- § 29 a § 69 zákona o zbraniach a strelive,

- **Zo zákona o zbraniach a strelive – hlavne povinnosti a oprávnenia držiteľa, ale aj povinnosti vo vzťahu k jednotlivým kategóriám zbraní,**

- **Oblasť trestného práva:**

- viac otázok z okolností vylučujúcich protiprávnosť činu – zahrnúť aj iné ako len nutná obrana a krajná núdza,
- vypracovať praktické príklady z okolností vylučujúcich protiprávnosť činu,
- definovať závažnejší spôsob konania – spáchanie trestného činu so zbraňou a pod.,
- zväziť opilstvo – skôr sa zamerať na ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky,
- ďalšie praktické príklady z Trestného zákona a Trestného poriadku,
- vylúčiť otázky – vymenujte súdy, vymenujte ochranné opatrenia,
- zjednodušiť praktické príklady – jednoznačná odpoveď.

Oblasť konštrukcie zbraní a manipulácia so zbraňou a teória strelby v teoretickej časti je v otázkach uvedená v časti C, pričom k tejto a rovnako aj k časti D (prvá pomoc) neboli žiadne konkrétne výhrady, aj keď práve časť C sa spája aj s bezpečnou manipuláciou, ktorá by však mala byť súčasťou aj praktickej prípravy, ktorá by v budúcnosti mohla byť obsahom certifikovaného kurzu. V teoretickej časti by mohla zostať v príslušnom rozsahu otázok zachovaná.

Oblasť praktického rozmeru bola veľmi negatívne hodnotená, nakoľko z odpovedí vyplynulo, že sa stáva, že žiadatelia v niektorých prípadoch držia zbraň prvýkrát až na skúške, prípadne ich skúsenosti so zbraňou sú minimálne a z jednotlivých odpovedí je zrejmé, že útvary by privítali možnosť realizácie praktickej prípravy formou absolvovania certifikovaného kurzu.

Na základe uvedeného navrhujeme:

- **Novelizáciu vyhlášky** – pri spracovaní jednotlivých problémov, ako aj návrhov nových otázok je potrebné a nevyhnutné spracovať aj návrh vyhlášky, ktorá bude upravovať nový spôsob realizácie skúšky a zároveň pripraviť aj návrh novely zákona, ktorá bude upravovať formu skúšky ako kombinácie teoretickej časti (napr. vo forme testu) a praktického preskúšania či kurzu.

- **Praktickú skúšku** – z odpovedí respondentov vyplynula predovšetkým požiadavka na praktický výcvik, obdobne ako je to napr. v prípade získavania vodičského oprávnenia. Ako najefektívnejší sa javí spôsob, aby žiadatelia absolvovali teoretickú časť – vo forme testu – písomného, či elektronického a až následne praktickú časť skúšky. Otázne zostáva, či by sa praktická skúška konala v rovnaký deň ako teoretická skúška alebo by sa stanovil iný termín. Predmetná otázka nebola súčasťou dotazníka, pretože vyplynula až z odpovedí respondentov. Bude predmetom ďalších diskusií a riešení. Spôsob realizácie by však musel byť presne definovaný minimálne vo vyhláške, za čo sú zodpovedné príslušné útvary Prezídia PZ. K týmto častiam stále prebieha diskusia. Odporúčame absolvovanie certifikovaného kurzu v určenom počte hodín. Príkladom nám

môže byť český model získavania odbornej spôsobilosti žiadateľov o vydanie príslušných osvedčení na úseku strelných zbraní a streliva. V Českej republike zabezpečujú praktickú časť skúšky súkromné organizácie, ktoré poskytujú certifikovaný kurz bezpečnej manipulácie so zbraňou.

Literatúra

- HAŠANOVÁ, J., BALGA, J. a. ANDOROVÁ, P. 2023. *Policajná správa*. 3.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. 350 s. ISBN 978-80-7380-910-2.
- HOLOMEK, J. a T. ŠIMANOVSKÁ, 2002. *Úvod do metodológie praktických vied. Policajné vedy ako vedy praktické*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. Tlačiareň MV SR. 163s. ISBN 80-8054-249-X.
- KEZMAN, K., 2022. Služobné hodnotenie ako jeden zo základných podkladov na rozhodovanie vo veciach služobného pomeru policajtov. In: *Aktuálne otázky súkromného práva. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 21. júna 2022*. Akadémia Policajného zboru v Bratislave. ISBN 978-80-8054-972-5.
- Zákon č.171/1993 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov*
- Zákon č. 190/2003 Z. z. Zákon o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov.*
- Vyhláška č. 555/2003 Z. z. Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov*

Keywords: gun license, exam, administrative law, criminal law, law, professional competence, test, respondent, firearm, ammunition

Summary

In the presented scientific study, the authors deal with problem areas that are pointed out by application practice and that occur within the framework of obtaining the professional competence and qualification necessary for issuing of a gun licence. As part of the solved scientific research project, the authors of this study present proposals for solutions to the presented problems, mainly in the form of an amendment to the Act on Firearms and Ammunition and its implementing decree.

*pplk. doc. JUDr. Veronika Marková, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra trestného práva
e-mail: veronika.markova@akademiapz.sk*

*mjr. JUDr. Petra Andorová, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra správneho práva
e-mail: petra.andorova@akademiapz.sk*

Recenzenti: pplk. JUDr. Michal Marko, PhD., mjr. Ing. Vincent Forgáč